

سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور

استان تهران

شیوه نامه مرکز داوری

بسمه تعالی

به منظور کمک به فراهم آوردن موجبات تسریع در رسیدگی به اختلافات بین اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه فناوری اطلاعات با یکدیگر یا اشخاص ثالث یا اشخاص ثالث با یکدیگر، ناشی از کار یا تعاملات تجاری و کاری و ... حل و فصل مسالمت آمیز یا منجر به صدور رای اختلافات حادثه، مرکز دآوری سازمان نظام صنفی رایانه ای استان تهران تأسیس می گردد که از این پس به اختصار «مرکز» نامیده می شود.

ماده ۱- تعاریف:

الف: دآوری: عبارت است از رفع اختلافات بین متداعیین در خارج از دادگاه بوسیله شخص یا اشخاص حقیقی و حقوقی مرضی الطرفین و یا انتصابی.

ب: موافقتنامه دآوری: توافقی است بین طرفین که به موجب آن تمام یا بعضی از اختلافاتی که در مورد یک یا چند رابطه حقوقی معینی اعم از قراردادی یا غیر قراردادی بوجود آمده یا ممکن است پیش آید به دآوری ارجاع شود.

موافقتنامه دآوری ممکن است به صورت شرط دآوری در قرارداد و یا به صورت قرارداد جداگانه باشد. موافقتنامه دآوری باید طی سندی به امضاء طرفین رسیده باشد یا مبادله نامه، تلکس، فکس، ایمیل یا نظیر آنها بر وجود موافقتنامه مذکور دلالت نماید یا یکی از طرفین طی مبادله درخواست یا دفاعیه وجود آن را ادعا کند و طرف دیگر عملاً آن را قبول نماید. ارجاع به سندی در قرارداد کتبی که متضمن شرط دآوری باشد نیز به منزله موافقتنامه مستقل دآوری خواهد بود.

مقر مرکز، شهر تهران می باشد.

ماده ۲- صلاحیت های مرکز :

الف: صلاحیت مشورتی : مرکز به منظور هماهنگی و همکاری و جلوگیری از بروز اختلافات بین فعالان حوزه فناوری اطلاعات و وفق قوانین و مقررات جاریه مملکتی، در صورت درخواست اعضاء در خصوص موضوعات حادثه نظریه مشورتی یا مشاوره حقوقی جهت تنظیم قراردادهای فی مابین ارائه خواهد نمود.

ب : صلاحیت ترافیعی: در صورت بروز اختلافات بین فعالان حوزه فناوری اطلاعات یا تجار یا اشخاص ثالث با یکدیگر که حکمیت در خصوص موضوع اختلاف را به مرکز ارجاع نموده باشند و عدم حصول نتیجه ناشی از تلاش جهت حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات، مرکز از طریق داوران منتخب خود موضوع را رسیدگی و اقدام به صدور رای داوری می نماید. رای صادره در حدود قوانین و مقررات جاریه مملکتی لازم الاتباع است .
مرکز به اختلافات کسانی رسیدگی می نماید که موافقتنامه داوری را کتبا به امضاء رسانیده اند.

مرکز خود را مکلف به همکاری با دستگاههای اجرایی و دولتی و قوه محترم قضائیه جهت اجرای آراء صادره و یا هر امر دیگری می داند. همچنین مرکز با دیگر مراکز داوری داخلی و بین المللی تعامل علمی و عملی خواهد داشت .

ماده ۳- ارکان مرکز عبارت است از :

الف: شورای راهبری مرکز

ب: ریاست مرکز

ج: دبیر مرکز داوری: داوران

ماده ۴- درآمد مرکز از طریق هزینه های دریافتی از اصحاب دعوی تامین می گردد.

ماده ۵- مرکز داوری می تواند در چهارچوب ارائه خدمات قراردادهایی را که متضمن شرط داوری مرکز است ثبت نماید و حق الزحمه مناسبی دریافت نماید.

ماده ۶- اعضای شورای راهبری مرکز متشکل از ۵ نفر می‌باشد که توسط هیات مدیره نظام صنفی رایانه‌ای استان تهران برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند.

ماده ۷- مرکز توسط یک نفر رئیس و یک نفر قائم مقام و یک نفر به عنوان (دبیر) اداره می‌شود.

ماده ۸- رئیس مرکز توسط اعضای شورای راهبری برای مدت یک سال انتخاب می‌گردد و دارای وظایف و اختیارات ذیل است:

الف: تهیه و پیشنهاد آئین نامه های داخلی مرکز.

ب: انتخاب و پیشنهاد قائم مقام و دبیر به شورای راهبری

ج: پیشنهاد عزل قائم مقام و دبیر به شورای راهبری

د: تایید فهرست داوران و کارشناسان معتمد مرکز به پیشنهاد دبیر یا عزل آنها.

و: اتخاذ تصمیم درباره هر امری که برای حسن اداره امور مرکز داوری و انجام وظایف آن در چهارچوب قوانین و مقررات لازم باشد.

ز: اداره کلیه امور مرکز داوری و نظارت بر حسن جریان داوری هایی که به مرکز داوری ارجاع شده است.

تبصره: ریاست مرکز می‌تواند بخشی از اختیارات خود را به قائم مقام تفویض نماید.

ماده ۹- قائم مقام و دبیر مرکز از میان حقوقدانان ایرانی با تجربه و یا سایر افراد ذی صلاح سازمان توسط ریاست مرکز انتخاب و به شورای راهبری جهت اخذ رای اعتماد معرفی خواهند شد تا براساس این شیوه نامه درباره تشکیلات داخلی مرکز و تحت نظر ریاست مرکز انجام وظیفه نمایند.

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات قائم مقام:

اداره کلیه اموری که از سوی ریاست مرکز به وی تفویض شده است.

ماده ۱۱- وظایف و اختیارات دبیر:

۱. سرپرستی و نظارت بر امور مرکز.

۲. تعیین هزینه اداری و هزینه های سایر خدماتی که مرکز داوری ارائه می کند مطابق آئین نامه هزینه داوری مرکز که به تصویب هیات مدیره نظام صنفی رایانه‌ای استان تهران خواهد رسید.

۳. نظارت بر ابلاغ مکاتبات و اوراق و مدارک و لوایح طرفین یا رای داوری و نیز فراهم کردن تسهیلات لازم برای داوران و کارشناسان و اصحاب دعوی

۴. فراهم کردن حمل و نقل و سایر تسهیلات دفتری برای تشکیل جلسات استماع و رسیدگی داوران و کارشناسان
  ۵. امضاء مکاتبات اداری غیر تعهدآور در حدود وظایف محوله به مرکز داوری
  ۶. ثبت قراردادهای متضمن شرط داوری مرکز داوری
  ۷. تعیین نحوه نگهداری مدارک، مراسلات و مکاتبات طرفین یا داوران در پرونده ها
  ۸. تهیه فهرستی از میان حقوقدانان و سایر اشخاص بصیر و خوشنام و با تجربه به عنوان داور و پیشنهاد آنها به ریاست مرکز جهت تایید، براساس شرایط ذیل:
    - دارای حداقل مدرک لیسانس مرتبط یا ۱۰ سال سابقه کاری مرتبط یا ۳ سال سابقه فعالیت در سازمان نظام صنفی رایانه‌ای (شامل عضویت در کمیسیون ها، هیات مدیره، شورای انتظامی یا شورای انتظامی تجدیدنظر)
    - دارای اطلاعات حقوقی پایه با تایید رئیس مرکز.
    - دارای حسن شهرت در صنف با رای مخفی شورای راهبری
    - عدم سو پیشینه.
- همچنین رعایت مواد ۴۶۹ الی ۵۰۱ آیین دادرسی مدنی در خصوص داور الزامی است.

قلمرو فعالیت:

- ماده ۱۲- کلیه اشخاص اعم از تجار ایران یا اشخاص ثالث غیر تاجر و صنعتگر به شرط داشتن اهلیت اقامه دعوی قادر خواهند بود کلیه اختلافات خود را اعم از اینکه در مراجع قضایی طرح شده یا نشده باشد با توافق یکدیگر به مرکز ارجاع کنند (طی موافقتنامه داوری مذکور در ماده ۲) بدیهی است مرکز در داوری های داخلی تابع مقررات باب هفتم از قانون آئین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹ خواهد بود.
- ماده ۱۳- تراضی طرفین به ارجاع اختلاف به مرکز داوری به منزله التزام و قبول این شیوه نامه و سایر آئین نامه های داخلی مرکز در مورد نحوه ارائه خدمات می باشد.
- در صورتیکه هر یک از طرفین با علم به عدم رعایت مقررات غیرآمره این شیوه نامه و یا شرایط قابل عدول موافقتنامه داوری، داوری را ادامه دهد و ایراد خود را فوراً و یا در مهلتی که به این منظور تعیین شده، اقدام نکند چنین تلقی خواهد شد که از حق ایراد صرفنظر کرده است.
- ماده ۱۴- خواهان یا متقاضی داوری باید دادخواست داوری خود را «جریان داوری» به انضمام کپی اسناد و مدارک ضمیمه آن به دبیر مرکز تقدیم نماید. تعداد نسخ دادخواست می بایست به تعداد خواندگان به علاوه یک نسخه باشد. دبیرمرکز وصول آن را با قید تاریخ به خواهان و خوانده - خواندگان اعلام خواهد کرد.

ماده ۱۵- دادخواست باید دارای نکات ذیل باشد:

الف: مشخصات کامل طرفین دعوی با ذکر نشانی کامل پستی و الکترونیکی و هرگونه اسناد مثبت سمت در صورتیکه دعوی به نمایندگی یا وکالت طرح شده باشد.

ب: تعیین خواسته دعوی و مبلغ آن.

ج: شرح ماقوع و اختلاف حادثه و بیان منشاء ادعا و دلایل آن.

تبصره ۱: تسلیم یا ثبت دادخواست داور ناقص در دبیرخانه، مادام که تکمیل نشده، تکلیفی برای مرکز ایجاد نمی کند.

تبصره ۲: رسیدگی توأم به دو یا چند پرونده ناشی از دو یا چند قرارداد یا روابط حقوقی بین طرفین بلامانع است.

ماده ۱۶- دبیر مرکز یک نسخه از دادخواست و اسناد و مدارک ضمیمه آن را جهت پاسخگویی به خواننده ابلاغ می کند. خواننده مکلف است ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ دادخواست داور پاسخ خود را به انضمام هرگونه اسناد مثبت سمت (در صورتیکه به نمایندگی یا وکالت دفاع می نماید) و اسناد و مدارک مربوط به دفاعیات خود به تسلیم نماید.

ماده ۱۷- دبیر نسخه ای از پاسخ خواننده را به خواهان ابلاغ می نماید.

ماده ۱۸- در صورتیکه خواننده دعوی متقابلی داشته باشد می بایست ضمن پاسخ به دادخواست داور (در فرجه تعیین شده ده روزه) دادخواست متقابل خود را به دبیر مرکز تسلیم و ثبت کند.

ماده ۱۹- دادخواست متقابل شامل بیان ادعای متقابل و منشاء و دلایل آن، ذکر خواسته دعوی متقابل و بهای آن می باشد مگر خواسته مالی باشد.

ماده ۲۰- دبیر مرکز دعوی متقابل را به خواهان ابلاغ می نماید و خواهان می بایست ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ لایحه جوابیه خود را به دبیر مرکز داور تسلیم نماید و دبیر لایحه مذکور را به خواهان دعوی متقابل تسلیم می نماید.

ماده ۲۱- در صورتی که در شرط داور قرارداد هر یک از طرفین قرار بر معرفی داور اختصاصی خود گذاشته باشند، هر یک داور اختصاصی خود را به مرکز اعلام می نمایند. در صورتیکه قرار بر این باشد که داور سوم به عنوان داور مرضی الطرفین انتخاب شود، داوران اختصاصی نسبت به انتخاب سرداور از سوی فهرست داوران منتخب مرکز اقدام می نمایند در صورت عدم نیل در انتخاب داور مرضی الطرفین، مرکز به تشخیص رئیس، سرداور را تعیین و

پس از قبولی داور منتخب به طرفین ابلاغ می گردد. در صورتی که قرار بر تعیین سرداور از سوی مرکز داوری باشد رئیس مرکز راساً نسبت به انتخاب سرداور اقدام و مراتب را به سایرین ابلاغ می نماید.

ماده ۲۲- پس از تبادل لوایح به شرح فوق داور از سوی ریاست مرکز انتخاب و پس از اعلام قبولی داوری، پرونده در اختیار او قرار گرفته و طبق این شیوه نامه داوری و قوانین جاریه مملکتی داور رسیدگی خود را آغاز می نماید. در مواردی که داور قبلاً توسط طرفین تعیین شده باشد و اعلام قبولی هم کرده باشد دبیر مرکز پرونده را بدون انجام تبادل لوایح، به داور تسلیم می نماید و تبادل لوایح به شرح تعیین شده انجام خواهد شد.

ماده ۲۳- در کلیه مواردی که رسیدگی به اختلاف به مرکز ارجاع می گردد رسیدگی طبق قوانین و مقررات لازم الاجرا در زمان تقدیم دادخواست داوری به عمل خواهد آمد.

ماده ۲۴- چنانچه هریک از طرفین دعوی نسبت به وجود موافقتنامه داوری، یا حوزه شمول آن ایراد کند در مورد ایراد مطروحه تصمیم گیری با هیات داوری می باشد مگر قبل از تعیین داور که رسیدگی به ایراد توسط ریاست مرکز انجام خواهد گرفت.

ماده ۲۵- طرفین می توانند ضمن موافقتنامه داوری یا به موجب توافقنامه جداگانه در خصوص تعداد و نحوه انتخاب داور یا داوران توافق نمایند در صورت فقدان چنین توافقی و نیز در صورتیکه بین طرفین در این خصوص اختلاف می باشد به ترتیب زیر اقدام خواهد شد و رجوع طرفین به مرکز به معنای قبول ترتیبات ذیل خواهد بود: مرکز با توجه به موضوع دعوی یک نفر را به عنوان داور انتخاب می نماید و به طرفین اعلام می کند که اگر اعتراض یا جهات رد نسبت به داور مذکور دارند ظرف مهلت ده روز اعلام نمایند.

ماده ۲۶- در صورتیکه ظرف مهلت مقرر اعتراض یا جهات رد موجهی اعلام نگردد مرکز پس از قبولی داور پرونده را جهت رسیدگی در اختیار وی قرار می دهد.

ماده ۲۷- در صورتیکه طرفین بر اساس موافقتنامه داوری توافق نموده باشند هریک دارای یک یا دو داور اختصاصی باشند در این صورت خواهان مکلف است همزمان با تقدیم دادخواست و خواننده همزمان با تقدیم لایحه دفاعیه داور اختصاصی خود را به مرکز معرفی نماید. در این صورت مرکز سرداور حسب این شیوه نامه انتخاب خواهد نمود. هریک از طرفین وفق این شیوه نامه می توانند جهات رد نسبت به داور اختصاصی طرف دیگر یا سرداور را در فرجه تعیینی اعلام کنند.

تبصره: رسیدگی به اعتراض یا جهات رد داور اختصاصی یا سرداور در این مرحله با ریاست مرکز می باشد و تصمیم در این خصوص قطعی است. در صورت پذیرش ایراد، داور اختصاصی جدید ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ از سوی دبیر مرکز از سوی طرف انتخاب و معرفی می گردد. در صورت پذیرش ایراد یا جهات رد نسبت به سرداور، سرداور جدیدی از سوی مرکز انتخاب و معرفی می گردد.

ماده ۲۸- مرکز داوری مکلف است در انتخاب و تعیین داور یا هیئت داوران کلیه شرایطی را که طرفین در موافقتنامه داوری تعیین کرده‌اند رعایت نموده و استقلال و بی طرفی داور را ملحوظ نماید و با توجه به موضوع دعوی شخص یا اشخاصی واجد شرایط را انتخاب و تعیین کند.

ماده ۲۹- برای خواهان واحد، یک داور و در صورت تعدد خواهانها، مشترکاً یک داور تعیین خواهد شد. داور خوانده یا خواندگان متعدد نیز به همین روش تعیین می شود.

ماده ۳۰- چنانچه خواهانها یا خواندگان متعدد ظرف مهلت مقرر در مورد تعیین داور مشترک به توافق نرسند، مرکز، داور اختصاصی هر یک از طرفین متعدد (خواهانها یا خواندگان) را انتخاب و تعیین خواهد کرد.

ماده ۳۱- محل انجام داوری مقرر می باشد مگر اینکه به توافق طرفین و ریاست مرکز محل دیگری را تعیین نمایند. کلیه مکاتبات، دستورات و درخواستها، تصمیمات و قرارها که داور در جریان رسیدگی صادر یا اتخاذ می کند و نیز رای داوری، از طریق و توسط دبیر مرکز به طرفین یا مخاطب مربوط ابلاغ و پیگیری می شود.

ماده ۳۲- کلیه اوراق و مکاتبات به نشانی های اعلام شده طرفین در موافقتنامه های داوری یا آخرین نشانی که متعاقباً اعلام کرده باشند، بعمل خواهد آمد. در صورتیکه هیچ یک از نشانی های مذکور در دسترس نباشد یا امکان ابلاغ در آن نشانی وجود نداشته باشد ارسال اوراق به آخرین محل تجارت یا محل سکونت طرف داوری، یا هر محل دیگری که در پرونده مطروحه ابلاغ داشته باشد، ابلاغ شده محسوب می شود.

ماده ۳۳- امر ابلاغ می تواند از طریق تحویل در قبال اخذ رسید، نامه سفارشی، دورنگار، پست الکترونیکی که متضمن ثبت و ضبط سابقه ارسال و وصول به گیرنده باشد انجام گیرد.

ماده ۳۴- در موارد ذیل اوراق مربوط، ابلاغ شده تلقی می گردد:

۱. وصول آن به مخاطب از منظر داور یا مرکز محرز باشد.
۲. مخاطب بر طبق ابلاغه مربوطه، اقدامی کرده باشد.
۳. مخاطب نفیاً یا اثباتاً پاسخ داده باشد.
۴. ابلاغ در جلسه داوری واقع شده باشد. (ابلاغ حضوری)

ماده ۳۵- مهلت های مقرر در این شیوه نامه داوری بدون احتساب روز ابلاغ و اقدام محاسبه می شود. چنانچه روز آخر مواعد در محل ابلاغ تعطیل رسمی با روز غیر کاری باشد.

ماده ۳۶- نخستین روز کاری بعدی آخرین روز مهلت محسوب خواهد شد. تعطیلات رسمی و روزهای غیر کاری داخل در مواعد و جزء مهلت محسوب خواهد شد. به مهلت های مقرر در این شیوه نامه نسبت به اشخاصی که مقیم خارج از کشور هستند یک ماه اضافه می گردد.

ماده ۳۷- در صورتی که اوضاع و احوال اقتضا کند «داور» می تواند مهلت ها و مواعد پیش بینی شده در این شیوه نامه داور را تمدید کنند به نحوی که هریک از طرفین بتوانند به مسئولیت و وظایف خود عمل کنند.

ماده ۳۸- موارد جرح داور:

الف: اشخاص ذیل را هرچند با تراضی نمی توان به عنوان داور انتخاب نمود و از موجبات رد و جرح داور است:

۱. اشخاصی که بی طرفی و استقلال ایشان در موضوع داورى محل تردید باشد.
۲. اشخاصی که فاقد اهلیت قانونی هستند.
۳. اشخاصی که به موجب حکم دادگاه و یا در اثر آن از داورى محروم شده اند.
۴. کلیه قضات و کارمندان اداری شاغل در محاکم قضایی

ب: اشخاص ذیل را نمی توان به عنوان داور معرفی و منصوب کرد مگر با تراضی طرفین:

۱. کسانی که سن آنها کمتر از ۲۵ سال تمام باشد.
۲. کسانی که در دعوی ذینفع باشند.
۳. کسانی که با یکی از اصحاب دعوی قرابت سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم داشته باشند.
۴. کسانی که قیم یا کفیل یا وکیل یا مباشر امور یکی از اصحاب دعوی می باشند، یا یکی از اصحاب دعوی مباشر امور آنها باشد.
۵. کسانی که خود یا همسرشان وارث یکی از اصحاب دعوی باشند.
۶. کسانی که خود یا همسرشان با یکی از اصحاب دعوی یا با اشخاصی که قرابت نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم با یکی از اصحاب دعوی دارند، در گذشته یا حال دعوی کیفری یا حقوقی داشته باشند.
۷. کارمندان دولت در حوزه ماموریت آنها.

ماده ۳۹- طرفی که قصد جرح « داور » را دارد، باید ظرف ۱۵ روز از تاریخ اعلام قبولی داور مربوط، یا در صورتیکه جهات رد و جرح داورى بعداً در جریان داورى حادث شود، ظرف ۱۵ روز از تاریخ اطلاع از هرگونه اوضاع و احوال مذکور در ماده ۲۳ این آئین داورى، دلایل جرح را همراه با ادله و مدارک مثبت، طی لایحه ای همزمان کتباً به دبیر مرکز، داور مربوط، سایر داوران (در صورتیکه هیئت داوران تشکیل شده باشد) و طرفهای دیگر داورى اعلام کند.

ماده ۴۰- «داور» مکلف است ظرف ۱۰ روز از تاریخ دریافت جرح، در مورد آن اعلام نظر کند و کتباً به طرفین و به مرکز اعلام کند. در صورتی که « داور » مربوط جرح را نپذیرد، طرفی که «داور» را جرح کرده می تواند ظرف ۲۰ روز از ابلاغ تصمیم مذکور، به ریاست مرکز مراجعه و درخواست رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند.

ماده ۴۱- در صورتیکه « داور » از دادن رای امتناع ورزد و یا در جلسه داورى دوبار متوالی حضور پیدا نکند یا در انجام وظیفه قصور کند، و همچنین در صورتیکه «داور» به عللی از قبیل مسافرت، غیبت طولانی، عدم دسترسی

اشتغال یا بیماری و امثال آن، قادر به انجام وظیفه نباشد، هریک از طرفین می تواند مراتب را همراه با ادله و مدارک مثبت همزمان به دبیر مرکز، داور مربوط، سایر داوران (در صورتیکه هیئت داورى تشکیل شده باشد) و طرف های دیگر دعوی اعلام و درخواست تعویض او را بنمایند.

تبصره ۱- در صورتیکه بین طرفین در خصوص موارد فوق اختلاف باشد، ریاست مرکز نسبت به موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم می کند.

تبصره ۲- تصمیم ریاست مرکز در مورد جرح یا تعویض داور قطعی است و مکلف نیست دلایل خود را اعلام کند. اعلام جرح، قصور یا عدم امکان انجام وظیفه داور مادام که تعیین تکلیف نشده، مانع از ادامه رسیدگی داور نیست.

تعیین داور جانشین

ماده ۴۲- هرگاه ماموریت « داور » به موجب یکی از موارد مذکور در ماده ۳۸ یا به علت استعفای او با توافق طرفین ، و یا به جهات و دلیل دیگری، خاتمه پذیرد و نیز در صورت جرح یا فوت « داور » ، جانشین او مطابق مقررات حاکم بر داورى که تغییر یافته و نیز این شیوه نامه داورى در مورد انتخاب داور، تعیین می شود.

تبصره: « داور » جانشین مکلف است با توجه به لوائح طرفین و رسیدگی های انجام شده تا زمان انتخاب او، رسیدگی را ادامه دهد، مگر اینکه با ذکر ادله موجه، تجدید تمام یا بخشی از رسیدگی ها و تصمیمات داور قبلی را ضروری بداند.

ماده ۴۳- در صورت ایراد به صلاحیت داور و یا ایراد به وجود و یا اعتبار موافقتنامه داورى، « داور » باید به عنوان یک امر مقدماتی و قبل از ورود به ماهیت دعوی، نسبت به آن اتخاذ تصمیم کند، مگر اینکه « داور » با توجه به موضوع ایراد و ادله آن، به موجب رائی که صادر می کند، اتخاذ تصمیم راجع به ایراد را به رسیدگی در مورد ماهیت دعوی، موکول نماید.

دستور موقت

ماده ۴۴- « داور » می تواند در امور مربوط به موضوع اختلاف که محتاج به تعیین تکلیف فوری است، به درخواست هر کدام از طرفین و خطاب به آنها قرار دستور موقت صادر نماید. دستور موقت باید مستدل باشد و هرگونه ادعا یا اختلاف طرفین در مورد خسارت ناشی از اجرای دستور موقت، به مرکز داورى ارجاع می شود. در صورتیکه دستور موقت قبل از شروع داورى صادر شود، متقاضی مکلف است دعوای ماهوی خود را ظرف ۱۰ روز طرح نماید در غیر این صورت از دستور موقت رفع اثر می شود.

ماده ۴۵- « داور » می تواند مقرر نماید که متقاضی دستور موقت، تامین مناسبی مانند وجه نقد یا اوراق و اسناد بهادار یا ضمانتنامه بانکی به منظور جبران خسارت ناشی از اجرای دستور موقت، نزد مرکز بسپارد.

ماده ۴۶- چنانچه طرف دیگر، تامین بدهد که متناسب با موضوع دستور موقت باشد، « داور » از دستور موقت رفع اثر خواهد کرد. در صدور دستور موقت، جهت یا جهات ضرورت تعیین تکلیف فوری باید مشخص شود.

ماده ۴۷- مراجعه به محاکم دادگستری و درخواست دستور موقت در مورد استثنائی، قبل از داوری یا حین داوری به معنای عدول و نقض موافقتنامه داوری نیست و مانع از رسیدگی داوری نخواهد بود. تقاضای دستور موقت از محاکم دادگستری و نیز دستور صادره باید بدون تاخیر و حداکثر تا سه روز پس از ثبت تقاضای دستور موقت در دادگاه به دبیر مرکز اطلاع داده شود.

تبصره: ارجاع اختلافات و دعاوی به مرکز، به منزله پذیرش اختیارات داور در صدور دستور موقت و اخذ تامین مناسب است و طرفین ملزم به رعایت مفاد دستور می باشد.

ماده ۴۸- اداره جریان داوری بر عهده داور واحد و در صورت تشکیل هیئت داوران، با سرداور خواهد بود. هریک از طرفین می توانند برای خود وکیل یا نماینده یا مشاور انتخاب و کتباً معرفی نمایند.

ماده ۴۹- چنانچه داور تبادل لوایح را کافی نداند و تشکیل جلسه رسیدگی را لازم بداند می تواند دستور تشکیل جلسه استماع را با ذکر محل، تاریخ و ساعت تشکیل جلسه صادر و از طریق دبیر مرکز به طرفین ابلاغ کند.

ماده ۵۰- داور می تواند هر زمان در جریان رسیدگی به هریک از طرفین ابلاغ کند لوایح یا ادله و مستندات تکمیلی ارائه کنند یا ایشان را برای ادای توضیح دعوت نمایند.

قصور در تسلیم لوایح و مدارک:

ماده ۵۱- چنانچه خواهان بدون عذر موجه، لوایح و مدارک و ادله خود را ظرف مهلت مقرر تسلیم نکند و « داور » با اخذ توضیح از خواننده هم نتواند رای بدهد، حسب مورد قرار ابطال دادخواست داوری یا رای به ابطال دعوی را صادر خواهد کرد.

ماده ۵۲- در صورتی که خواننده از دادن لایحه دفاعیه امتناع نماید، همچنین در صورتی که خواهان از دادن لایحه جوابیه به دعوی تقابل خواننده خودداری کند، مانع از ادامه رسیدگی نخواهد بود و "داور" بر اساس مدارک موجود در پرونده رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد.

ماده ۵۳- اگر هریک از طرفین از حضور در جلسه استماع و یا ارائه اسناد و مدارک و ادله مورد استناد خویش ظرف مهلت مقرر، خودداری کند، « داور » می تواند بر اساس مدارک موجود رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ کند. در صورتیکه هیچ یک از طرفین علیرغم دعوت قبلی برای ادای توضیح، حاضر نشوند و داور هم نتواند بدون اخذ توضیح در ماهیت دعوی رای صادر کند، قرار ابطال درخواست صادر می شود.

ماده ۵۴- در صورتیکه هریک از طرفین جهت اثبات ادعا یا مدافعات خود به شهادت شهود استناد کند باید قبل از تشکیل جلسه استماع، نام و مشخصات شهود و موضوع شهادت ایشان و ارتباط آن با موضوع داوری را به ضمیمه

لایحه به تعداد طرفهای دعوی به اضافه یک نسخه به دبیر مرکز تسلیم کند تا برای داور و طرفهای دیگر ارسال گردد.

صلاحیت های شهود و موارد جرح شاهد به کیفیت مندرج در قانون آئین دادرسی مدنی است.

ارجاع امر به کارشناس

ماده ۵۵- «داور» می تواند در مواردی که لازم بداند راساً و یا به درخواست هریک از طرفین، موضوع را به کارشناسی یک یا چند نفر ارجاع دهد و مقرر کند که هر کدام از طرفین هرگونه اطلاعات مرتبط را در اختیار کارشناس قرار دهند و موجبات دسترسی او را به مدارک مربوط، کالا یا سایر اموال و امکنه برای انجام معاینه و بازبینی ، فراهم آورد.

دستمزد کارشناس و هزینه های آن بر عهده متقاضی کارشناسی است و در صورتیکه متقاضی کارشناسی ، دستمزد و هزینه های کارشناس را ظرف مهلتی که « داور » تعیین می کند نپردازد، کارشناسی از عداد دلایل او خارج می شود.

ماده ۵۶- هرگاه قرار کارشناسی به تشخیص و نظر «داور» باشد، و « داور » نتواند بدون انجام کارشناسی رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند، پرداخت دستمزد و هزینه های کارشناسی بالمناصفه برعهده طرفین است و چنانچه طرفین دستمزد و هزینه کارشناسی را نپردازد و « داور » هم نتواند بدون انجام کارشناسی رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند، قرار ابطال دادخواست را صادر می کند.

ماده ۵۷- در صورت درخواست یکی از طرفین و یا در صورتی که «داور» لازم بداند، میتواند از کارشناس نظریه تکمیلی بخواهد و یا او را به جلسه استماع دعوت کند تا به پرسشهای هر یک از طرفین یا « داور» در خصوص نظریه کارشناسی خود پاسخ گوید.

ماده ۵۸- نظریه کارشناسی به طرفین ابلاغ می شود تا چنانچه اظهار نظر یا اعتراضی در خصوص آن دارند ظرف ۱۰ روز از ابلاغ اعلام نمایند.

ماده ۵۹- هر یک از طرفین می تواند در مقام توجیه ادعا یا دفاع، راساً مبادرت به اخذ نظر کارشناس کنند و آن را به ضمیمه لایحه تسلیم کند و یا کارشناس یا کارشناسان مورد نظر خود را برای استماع نظریه ایشان در جلسه رسیدگی به هزینه خود ، معرفی کند. تشخیص ارزش اثباتی نظریه کارشناس منتخب هر یک از طرفین، با « داور» است.

ماده ۶۰- دستمزد و هزینه های کارشناس با توجه به تعرفه های ذریبط، تعیین می شود و بهر حال، هنگام صدور رای جزو هزینه های دآوری محسوب خواهد شد.

ورود شخص ثالث:

ماده ۶۱- هرگاه شخص ثالثی در موضوع داور برای خود مستقلاً حقی قابل باشد و یا خود را در محق شدن یکی از طرفین ذی نفع بداند، می تواند مادام که ختم رسیدگی اعلام نشده است به عنوان ورود ثالث وارد داور شود، مشروط بر اینکه موافقتنامه داور، "داور" تعیین شده و شیوه نامه داور حاضر داور را بپذیرد و ورود وی مورد ایراد هیچ کدام از طرفین واقع نشود. در صورتی که طرفین به ورود شخص ثالث ایراد نمایند، "داور" نخست در آن مورد اظهار نظر خواهد نمود و تصمیم وی در این خصوص قطعی است.

ختم رسیدگی:

ماده ۶۲- «داور» پس از احراز اینکه طرفین از فرصت کافی و معقول برای ارائه مطالب و دفاع برخوردار شده اند، ختم رسیدگی را اعلام و مبادرت به اصدار رای می نماید. پس از اعلام ختم رسیدگی، هیچ لایحه یا دلیل و مدرک قابل طرح و ارائه نخواهد بود.

ماده ۶۳- «داور» می تواند در صورت تعدد دعاوی (اعم از اصلی و طاری) با تفکیک دعوی که معد برای صدور رای باشد، نسبت به آن ختم رسیدگی را اعلام و مبادرت به صدور رای نماید و رسیدگی را نسبت به دعوی یا دعاوی دیگر ادامه دهد.

ماده ۶۴- «داور» مکلف است حداکثر ۲۰ روز پس از اعلام ختم رسیدگی، پیش نویس رای داور را پس از امضاء جهت اعمال مقررات شیوه نامه داور به دبیر مرکز تسلیم کند. در صورتیکه داور مهلت بیشتری لازم داشته باشد، می تواند با ذکر دلیل و موجبات تاخیر، از ریاست مرکز تمدید مدت داور، را برای یکبار درخواست نماید.

ماده ۶۵- مدت داورهایی که به مرکز ارجاع می گردد سه ماه از تاریخ قبولی داور و اطلاع به طرفین دعوی است مگر اینکه طرفین به گونه ای دیگری توافق کرده باشند تمدید مدت مذکور ولو کراً با توافق طرفین بلامانع است مشروط به اینکه مدت جدید تعیین شود.

ماده ۶۶- در صورتیکه داور مهلت مذکور را کافی برای رسیدگی نداند می تواند از ریاست مرکز و در خواست تمدید نماید. در صورت موافقت ریاست مرکز مدت تمدید شده، تعیین و به داور و طرفین دعوی اعلام می گردد.

رای مبتنی بر سازش طرفین:

ماده ۶۷- چنانچه طرفین در جریان رسیدگی، اختلافات خود را از طریق سازش فیصله دهند، داور به درخواست طرفین مراتب وقوع سازش را همراه با شرایط سازش و نحوه فیصله دعوی، به صورت گزارش اصلاحی تنظیم و رای سازشی صادر می نماید.

ماده ۶۸- رای سازشی که به صورت فوق صادر شود، برای طرفین قطعی و لازم الاجرا است.

اخذ تصمیم توسط هیئت داوران:

ماده ۶۹- در مواردی که رسیدگی بوسیله هیئتی از داوران بعمل می آید، اعضای هیئت داورى باید از تاریخ و محل جلسه ای که برای رسیدگی و مشاوره و یا صدور رای تشکیل می شود، مطلع باشند.

ماده ۷۰- تصمیم «هیئت داوران» با اکثریت آراء معتبر است، مگر اینکه طرفین طور دیگری توافق کرده باشند و در مواردیکه داور منفرد تصمیم می گیرد، رای وی لازم الجرا خواهد بود.

تبصره: در صورتی که یکی از اعضای هیئت داورى استعفا کند یا دو جلسه متوالی حضور پیدا نکند یا از دادن رای امتناع نماید، دو عضو دیگر به موضوع رسیدگی و رای خواهند داد و چنانچه بین دو داور دیگر اتفاق نظر حاصل نگردد، مرکز طبق مقررات این شیوه نامه داور دیگری را به جای داور مستعفی یا ممتنع یا غایب، انتخاب و منصوب می نماید، مگر اینکه طرفین طور دیگری توافق کنند.

ماده ۷۱- رای داورى قطعی است و پس از ابلاغ طبق مقررات قانونی لازم الاجراست و اجرای رای داورى در داورى های داخلی تابع مقررات آئین دادرسی مصوب ۱۳۷۹ در باب اجرای احکام است و در داوریهای بین المللی حسب مورد تابع قانون داورى تجاری بین المللی مصوب ۱۳۷۶ یا کنوانسیون نیویورک در مورد اجرای داورى خارجی مصوب ۱۳۸۱ است.

ختم داورى:

ماده ۷۲- رسیدگی داورى با صدور رای یا به موجب تصمیم «داور» در موارد زیر خاتمه یافته یا متوقف می گردد:

الف: استرداد دعوا توسط خواهان، مگر اینکه خوانده با ذکر ادله موجه به آن اعتراض نماید و «داور» برای وی نفع قانونی و موجهی در ادامه داورى احراز کند.

ب: عدم امکان یا عدم لزوم ادامه رسیدگی به هر دلیل دیگر

ج: توافق طرفین بر ختم رسیدگی داورى

د: فوت یا حجر یکی از طرفین دعوی در صورتی که شخص حقیقی باشد.

ه: در داوریهای داخلی در صورت ورشکستگی یکی از طرفین دعوی در صورتیکه شخص حقوقی باشد، مطابق مقررات قانون تجارت تا تعیین مدیر تصفیه داورى متوقف می گردد و در داوریهای بین المللی تابع مقررات حاکم بر موضوع است.

ابلاغ رای داورى:

ماده ۷۳- پس از امضاء، رای داور توسط دبیر مرکز به طرفین ابلاغ خواهد شد، مشروط بر آنکه هزینه های داور به مرکز پرداخت شده باشد.

ماده ۷۴- در صورت درخواست، نسخ اضافی رای که توسط ریاست تصدیق شده باشد، فقط در اختیار طرفین یا نمایندگان آنان قرار خواهد گرفت.

ماده ۷۵- با ابلاغ رای داور مطابق ترتیبات مذکور در این شیوه نامه داور طرفین از ابلاغ رای به سایر شیوه ها صرف نظر می نمایند.

اصلاح و تفسیر رای؛ رای تکمیلی:

ماده ۷۶- در داورهای داخلی هر یک از طرفین می تواند با رعایت ماده ۴۸۷ قانون آئین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹ تقاضای اصلاح یا تفسیر رای یا صدور رای تکمیلی نماید، داور مکلف است ظرف ۲۰ روز از تاریخ تقاضای مذکور نسبت به آن اتخاذ تصمیم نماید.

ماده ۷۷- در داوریهایی بین المللی هر یک از طرفین می تواند ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ رای درخواست اصلاح نگارشی، تایپی، اشتباه در محاسبه یا موارد مشابه یا تفسیر رای بنماید یا درخواست تکمیلی نسبت به ادعایی که مسکوت مانده مطرح کند و "داور" باید ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ درخواست اتخاذ تصمیم کند.

ماده ۷۸- درخواست اصلاح یا تفسیر رای یا صدور رای تکمیلی باید مطابق مقررات این شیوه نامه و در نسخ کافی به دبیر مرکز تسلیم شود و دبیر یک نسخه را به طرف مقابل ابلاغ می کند و مهلت معقولی جهت اظهار نظر او تعیین می نماید.

ماده ۷۹- مراجعه به مرکز و استفاده از خدمات آن برای حل و فصل اختلافات در هر مورد موکول به پرداخت هزینه ای است که مطابق شیوه نامه مربوط به نحوه ارائه خدمات در مورد هزینه های داور و تعرفه آن در زمان طرح دعوی محاسبه و درباقت می شود.

ماده ۸۰- مرکز می تواند هزینه های داور را، با توجه به تغییر مبلغ و نوع خواسته در طول داور تعدیل کند. در مواردی که علاوه بر ادعای اصلی، ادعای متقابل هم طرح شده باشد دبیر مرکز می تواند مبلغ هزینه های داور بابت هریک از ادعای اصل و ادعای متقابل را جداگانه تعیین و حسب مورد از خواهان اصلی یا متقابل مطالبه نماید. در این صورت هر طرف باید هزینه های مربوط به ادعای خود را به مرکز بپردازد.

ماده ۸۱- هزینه داور در دعاوی که به سازش ختم شود نصف هزینه داور است. جز در مواردی که طرفین طور دیگری توافق کرده اند، پرداخت هزینه های داور در مرکز (هزینه اداری و حق الزحمه داوران) به تساوی بر عهده خواهان و خوانده است که باید تا قبل از صدور رای و به ترتیبی که مرکز تعیین می کند، به مرکز بپردازند. اگر هریک از طرفین از پرداخت تمام یا قسمتی از سهم خود از هزینه های داور خودداری کند، هر یک از طرفهای دیگر می تواند بمنظور جلوگیری از توقف رسیدگی، سهم طرف ممتنع را بپردازد.

ماده ۸۲- چنانچه طرفین از پرداخت هزینه های داورى ظرف مهلت مقرر امتناع ورزند، دبیر می تواند با مشورت «داور» رسیدگی را متوقف کند.

ماده ۸۳- در این صورت دبیر باید مهلتی که کمتر از ۱۵ روز نباشد برای پرداخت هزینه ها به طرفین بدهد. عدم پرداخت هزینه های داورى ظرف این مهلت به منزله استرداد دادخواست مربوط به دعوی اصلی یا متقابل است که برای آن هزینه مطالبه شده است.

ماده ۸۴- مسئولیت ریاست و کارکنان داورى و داوران از حیث اجرای مقررات این شیوه نامه داورى همان است که به موجب قوانین ذیربط مقرر شده و مسئولیت دیگری متوجه ایشان نخواهد بود.

ماده ۸۵-نسبت به موضوعاتی که در این شیوه نامه صریحاً تعیین تکلیف نشده، مرکز و داوران حسب مورد مطابق مقررات باب هفتم آئین دادرسی مصوب ۱۳۷۹ و نیز قانون داورى تجارى بین المللی مصوب ۱۳۷۶ و سایر قوانین مربوطه و همچنین روح این شیوه نامه عمل خواهند کرد.

این شیوه نامه در ۸۵ ماده و ۹ تبصره ابتدا در جلسه ۷۶ مورخ ۹۶/۰۹/۱۳ مصوبه هیئت مدیره به تأیید و تصویب رسید.